

bomo morali priskočiti dijaštvu v veliko večji meri na pomoč. Občni zbor društva se letos ni vršil.

—r— **Znamenje časa.** V »Slovenskem Narodu« čitamo ta dva inserata: Učiteljica, zmožna treh jezikov, išče kakršne-koli službe, tudi gospodinjstva. Ponudbe pod »učiteljica/1462« na uprav. »Slov. Naroda«. — Učiteljica ljudske šole, Slovenka, zmožna nemškega, slovenskega, italijanskega jezika, godbe nikakršne, je pripravljena sprejeti mesto do 15. septembra pod »Vzgojiteljica« 1372/1500« na uprav. »Slov. Naroda«.

—r— **Iz Byska, gubernija Tomsk** so odposlali 26. aprila t. l. razglednico slovenski vplenjenci. Podpisan je tudi tovariš Karel Jeretina, učitelj iz Domžal.

—r— **Za »Rdeči križ«** potom slavnega c. kr. glavarstva v Radovljici je daroval učitelj Pibrovac Leo iz Jesenic 50 K, za bolnišnico na Bledu pa 4 K. — V imenu športnega društva pa je daroval jeseński podružnici »Rdečega križa« 12 K; slov. odboru za podpiranje ranjencev 30 K, bolnišnici na Bledu pa 5 K. — Ravnotako je darovala na več strani svalčice, smodke, tobaka itd. ter razdelil ubožnim rodbinam 30 kron.

—r— **Deželni odbor** je dovolil za društvo »Angel varuh« v Šiški še nadaljno izredno podporo 2000 kron.

—r— **Strokovni učitelj Zidanšek ranjen.** V bojih pri Okni v Bukovini je bil dne 21. junija ranjen v desni bok strokovni učitelj Josip Zidanšek z Grma.

—r— **Imenovanje v armadi.** Nadporučnik polj.-havb. polka 13., Anton Lokar, sin tovariša Ivana Lokarja, nadučitelja v Spodnji Hrušici pri Ljubljani je imenovan za stotnika v generalnem štabu.

—r— **Sedemdesetletnik rojstva** je dne 6. t. m. praznoval slovenski skladatelj in turist, župnik Jakob A'ljaj v Dovjem. Pred leti je bil tudi šolski andzornik. Čestitamo plemenitemu možu!

Štajerske vesti.

JOŽEF TIČAR.

Iz Gornjega grada pišejo: V Gornjem gradu smo dne 12. junija pokopali vpokojenega nadučitelja Jožefa Tičarja. Rojen je bil leta 1842. v Št. Jurju pri Kranju in dočakal tedaj dokaj lepo starost, kar je posebnost za učitelja. Učiteljeval je na šolah, a zadnja leta kot nadučitelj pri Sv. Frančišku Ksav. in v Šmartnem pri Gornjem gradu. Pred več leti je jel bolehati in bil umirovljen. V pokoju in bolehanju je zadnja leta živel sam zase. Kateri smo ga poznali, vemo, da je bil ljubezniv in gostoljuben tovariš, jako ljubljen od gospe, so-proge, ki jo je sedaj zapustil, od otrok, ljudi in učencev. Bil je vedno mirna, blaga duša in naprednega mišljenja. Ob grobu mu je govoril gornjegrajski gospod dekan kratko, a jedrnato nagrobno. Spremljali so ga k zadnjemu počitku razen obilnega občinstva gornjegrajski šolski otroci s svojimi učiteljicami; tovariš nadučitelj Kocbek je hudo bolan, da bi le kmalu okreval! — Tovariš Korban je moral v šokot poučevati, a drugo učiteljstvo se zaradi sedanjih poštnih razmer ni moglo udeležiti pogreba, razen tovariša Ivana Kelca, ki je kot predsednik zastopal učiteljsko društvo, katerega ustanovni član je bil pokojnik, in tovarišice Cirile Delejeve, učiteljici v Novi Stifci. V miru počivaj blagi Joško, Tvoj duh pa se naj veseli v raju vekomaj! I. K.

—š— **Umrl je** v Celju vpokojeni mestni učitelj Jakob Goriup, star 63 let. R. i. p.!

—š— **Štajerski deželni šolski svet** je imenoval def. učiteljico pri Sv. Rupertu v Slov. goricah Irmó Scheligovo za definitivno učiteljico pri Sv. Martinu poleg Slovenjgradca. Nadalje je imenoval nadučitelja pri Vel. Nedelji Ivana Zolnirja za nadučitelja na okoliški deški ljudski šoli v Ptuj, Karolino Zajčevno za definitivno učiteljico v Zibiki, Marijo Lavričevno za def. učiteljico v Luki; prestavil je def. učit. Desimiro Dolžanovo od Sv. Eme k Sv. Križu na M. p. in def. učit. Ivana Zagažna iz Doberne k Sv. Emi. — Štajerski deželni šolski svet razglašala, da se more prošnjam staršev, ki želijo predčasno zaključitev pouka na ljudskih šolah, oziroma predčasni izstop učencev, ugoditi. Gre za to, da se nad 10 let stari otroci pritegnejo k poljskemu delu.

—š— **Poročil se je** enoletni prostovoljec Anton Mohor, učitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, z učiteljico pri Sv. Barbari pod Mariborom Milico Lendovškovo. — Bilo srečno!

—š— **Iz Št. Jurja ob Južni žel.** Tukajšnja deželna kmetijska šola si je nabavila veliko prevozno mlatilnico s parno silo, ki bo kmetovalcem za mlatev na razpolago. Potrebna pojasnila za izposojevanje daje ravnateljstvo.

—š— **Štajerski dež. zakon v obrambo planinskih cvetic potrjen.** Cesar je podpisal po štajerskem deželnem zboru sklenjen zakon o varstvu planinskih cvetic.

—š— **Umrla je** v Studenčah pri Mariboru soproga nadučitelja v pokoju J. Jagra, gospa Jerica Jagrova, stara 70 let. Blag ji spomin!

—š— **Hvala Slovincem.** Evgen Lennhoff je poslal »Tagesposti« iz vojnega poročevalskega stana poročilo z dne 29. junija, katerega zadnji odstavek se tako-le gasi: »Še en narod bodi omenjen, o katerem je četverospornostno časopisje časih napačno trdilo, da je šel z mlačnim srcem v boj: Slovinci. Italijani, ki so imeli z njimi opraviti v dosedanjih bojih, čutijo, koliko je na tej trditvi resnice. S sveto jezo so ti Jugoslovani napolnjeni do vsega, kar je laškega, in njihovi voditelji govore o njih le v izrazih visoke hvale.«

—š— **Tovariš Anton Hren,** nadučitelj v pokoju, je obhajal dne 21. junija svojo 70letnico. Čestitamo!

—š— **Iz Huma pri Ormožu** pišejo: Umrli je tukajpo dolgi in mučni boleznici daleč naokolo znani pravnik Jožef Štebih. Bil je nekaj bogoslovec, pozneje trgovec in nazadnje si je služil kruh s skioptikom. S težavo je študiral pravo, da bi zagiral sebi in stari materi obstanek. Vkljub temu, da je hodil samo po bergljah, je prepotoval s svojim skioptikom vso deželo in si je poyosod vedel pridobiti s svojim humorjem prijateljev. Ker ni sredstev za skromen nagrobni kamen, prosi nadučitelja Anton Porekar na Humu nekdanje njegove sošolce, prijatelje in znance, da mu v ta namen pošljejo kak donesek. Eventualni preostanek se izroči Štebihovi stari materi v poboljšek.

—š— **Vodstvo štajerske učiteljske zveze** (Lehrerbunda) je napravilo na deželni odbor vlogo, v kateri nujno prosi za vojno draginjsko doklado učiteljstvu. Ta doklada bi naj bila vsaj v priličnem razmerju s sedanjo neobičajno draginjo. V utemeljevanju te prošnje izvaja vodstvo učiteljske zveze, da je med nastavljeni z rednimi mesečnimi dohodki učiteljstvo plačano najslabše. Štajersko učiteljstvo je upalo, da se mu v letu 1915. obrne na bolje zaradi znanih sklepov deželnega zbora o regulaciji učiteljskih plač, vojna je pa vse te nade razpršila. Učiteljstvo hvaležno priznava, da je deželni odbor dovolil tudi za leto 1915. draginjsko doklado, jasno pa je, da ta nikakor ne zadostuje. — Pripominjamo, da bi bilo jako želeto upoštevanja te vloge pri štajerskem deželnem odboru. Cena živilom je danes na deželi prav tako visoka kakor po mestih in se mnogokrat sploh ničesar ne dobi. Učiteljstvo je v sedanjih težkih časih ne le verno izpolnilo svojo težavno nalogo v šoli, temveč je opravljalo po premnogih občinah vse tajniške in županske posle; pomagalo in žrtvovalo se je pri vseh javnih dobrodelnih akcijah, šlo je ljudstvu s svetom in dejansko pomočjo na roke. Zato je pravično, ako se tudi javnost spomni na učiteljstvo, kadar pridi pomoči v svojih težavnih življenskih razmerah.

—š— **Pohvalno priznanje.** Kadet v rezervi 27. pešpolka, tovariš Riko Pestevšek, učitelj na Vranskem, je 24. pr. m. rešil 23letnemu vtopljenemu pešču v K. s poizkusi umetnega dihanja življenje in za ta plemeniti čin prejel od vojaškega poveljstva pohvalno priznanje v najvišji službi. — Čestitamo!

—š— **40letni učiteljski jubilej** so obhajali prve dni meseca julija t. l. prvi četrtoletniki od l. 1875. na učiteljsku v Gradcu ti-le spodnještajerski tovariši, in sicer: Fran Vrečko, ravnatelj v Slov. Gradcu, Alojzij Sedlaček, nadučitelj v Mariboru, Karel Pestevšek, nadučitelj v Slivnici pri Mariboru, dalje vpokojeni učitelji: Janez Adamič, v Čreščah, Anton Brezovnik v Vojniku, Jurij Schofhalter v Gomilici. Umrla pa so Maks Kos, Franc Zolgar, Karel Fluhar, Janez Nedeljko, Andrej Sket in Josip Večaj. — L. 1875. ni bilo v Mariboru četrtega letnika in ne mature.

—š— **Vpoklicani učitelji - vojaki.** Sv. Tomaž pri Ormožu: tovariš Poplatnik Franc, učitelj, za letno prostovoljstvo. Velika Nedelja: tovariš Preindl Jakob, učitelj in šol. vod., za letno prostovoljstvo. — Hum pri Ormožu: tovariš Porekar Anton, nadučitelj, kot poročnik črne vojske k c. kr. prostovoljnim strelcem.

—š— **Iz Maribora** poročajo: Na deželni sadjerejski in vinorejski šoli se vrši pod običajnimi pogoji v dneh 26., 27. in

28. julija tečaj za konserviranje in vnovčevanje sadja in zelenjave. Prijave pri ravnateljstvu.

—š— **Lehen pri Ribnici.** Učenci I. razreda so med seboj po izpodbudi svoje učiteljice nabrali za oslepe vojske 12 K 66 vin., in sicer so dali po 2 K učenci in učenke Marija Urbančeva, Schwieger Ferdinand, Wollmajer Ludvik, Eckhardtova Roza ter učiteljica ročnih del in razredna učiteljica, ostali učenci in učenke so po možnosti prispevali 2—20 vin. Ta znesek malih šolarjev je odposlalo šolsko vodstvo na okrajni šolski svet v Maribor, ki ga določijo namenjenemu smotru.

—š— **Umrla je** pri Sv. Štefanu poleg Žusma učiteljica Amalija Podpečanova. Blag ji spomin!

Goriške vesti.

—g— **V Gradcu** se zdravi v rezervni bolnici v stari domobranski vojašnici ranjeni tovariš Franc Belin, učitelj v Soči na Tolminskem. Ljubo zdravje se mu polagoma vrača.

—g— **O narodnostnih razmerah v Goriški deželi** so v Italiji čisto napačno poučeni. — Tako čujemo, da imajo na svojih zemljevidih goriški okraj zaznamovan za popolnoma italijanski. V resnici pa je v vsem velikem goriškem okrajnem glavarstvu samo ena občina furlanska, in še ta ne vsa; to je Ločnik. Že ime kraja kaže, kak rod prebiva od nekaj tod. Tolminski politički okraj, ki je čisto slovenski, imajo označen za narodnostno mešan, istotako sežanski, dasi je v teh dveh okrajih le tupatam kak Italijan. — Pač slabi geografi!

—g— **Tolminsko glavarstvo v Cerknem.** Tolminsko okrajno glavarstvo se nahaja od pričetka vojne dalje v Cerknem.

—g— **Begunci iz Goriške** so se razkropili po raznih notranjih deželah države. Prav mnogo jih je na Kranjskem; v Ljubljani, na Gorenjskem in Dolenjskem, v Novem mestu je cela kolonija Goričanov. — Okolo 2000 beguncev iz Furlanije, Brd in Kanalskega so odpeljali te dni iz Gorice v Lipnico na Štajerskem. — O beguncih iz naših dežel je sedaj dosti govora po nemških listih.

—g— **C. kr. goriško glavarstvo premeščeno** začasno v Ajdovščino. Goriško okrajno glavarstvo se je preselilo začasno v Ajdovščino. Urad se nahaja v hiši ajdovske hranilnice in posojilnice.

Tržaške vesti.

—t— **Poziv.** C. kr. okr. šol. nadz. za Trst in okolico, prof. Ivan Nekerman, ki stanuje sedaj v Borovnici 38 pri Ljubljani, pozivlja p. n. gospe in gospodične Henrika Leb'ana, c. kr. učitelja-voditelja pripravnice na Proseku, Rozalijo Golijevo, c. kr. učiteljico-voditeljico Ciril-Methodove šole na Acquedottu, in Vido Keršnikovo, c. kr. učiteljico Ciril-Methodove šole v Trstu, da pridejo do njega po 2 mesečno plačo, oziroma da mu prijavijo svoje naslove, pod katerimi jim določijo označeno plačo.

—t— **Slovenska trgovska šola v Trstu.** Dne 26. junija se je zaključil pouk v prvem in drugem tečaju Slovenske trgovske šole. Precej veliko število dijakov je neklasificiranih, ker niso mogli iz raznih oseb ustaviti pouk že meseca majnišole. V jesenskem terminu bodo smeli vsi ti dijaki napraviti izpit za zamujeno dobo drugega semestra. V pripravljalnem tečaju se je moral zaradi pomanjkanja učnih oseb ustaviti pouk že meseca majnika. Zato pa so otvorili s 1. julijem l. 1915. počitniški pripravljalni tečaj za vse dose-danje učence pripravljalnega tečaja in za one, ki nameravajo napraviti v jesenskem terminu sprejemni izpit na prvi letnik in ki odgovarjajo vsem ostalim zahtevam glede sprejema v prvi tečaj.

—t— **Emil Adamič v ruskem ujetništvu.** Učitelj Ciril-Methodove šole v Trstu in znameniti naš skladatelj Emil Adamič je pisal iz ruskega ujetništva »Edinosti«: »V bližini Taškenta, za Turkestanom, sem v taborišču. Daleč, daleč od domovine, ki je najbrž ne bom videl več. Izrecite presrečne pozdrave vsem znanecem, vsem Slovincem v Trstu. Povejte jim, naj mi pišejo. Tu nas je nad 50 tržaških Slovencev. Vsi smo brez denarja in brez sredstev, da bi si izboljšali življenje. Jesti je sicer dovolj, toda človek ima tudi še druge potrebe. Mislite torej na nas. Moj naslov: Emil Adamič, vojni ujetnik, Turkestanski okraj, mesto Taškent, Trojčki art, Ruska Azija.«

—t— **Prepoved nositi italijanske znake.** Namestnišveni svetnik razglašala: V sedanjih odnošajih nositi italijanske

znake, kakor peterožarne zvezdice, trakove na čepicah in drugo, kot pripunkte ali nakit ni združljivo z domoljubnim mišljenjem in bi moglo žaliti čuvstva zvestih državljanov. Zato je strogo prepovedano nositi take znake. Prestopki se bodo kaznovali po ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857, št. 198 drž. zak. — Domoljubi, ki imajo take znake, naj jih darujejo v korist dobrotvornih namenov, na primer za vojno oskrbo ali za »Rdeči križ«, da tako dokažejo svoje domoljubno čuvstvanje.

—t— **Nazaj v Trst.** Učiteljstvo iz Trsta je dobilo poziv, naj se vrne v Trst.

—t— **Šentjakobska podružnica CMD.** v Trstu je priredila v nedeljo, 4. dne meseca julija, ob 4. popoldne zaključek otroškega vrta z razstavo del, izvršenih po deci iz tega otroškega vrta.

—t— **Počitniški tečaj na tržaški državnih ljudskih šolah.** Na tržaških državnih šolah se odprejo za čas glavnih počitnic posebni tečaji v namen, da bo šolska mladina na koristen način zaposlena in nadzorovana. Vsak šolski otrok, ki je v minulem šolskem letu hodil v državne šole, ima prosto pravico, udeleževati se teh tečajev.

Istrske vesti.

—i— **»Hrvatski List«.** V Krmpotičevi tiskarni v Pulju je pričel izhajati dnevnik pod imenom »Hrvatski List«. V uvodnem članku poudarja, da hoče nuditi predvsem onim tisočem hrvatskih delavcev in vojakov, ki se nahajajo sedaj v Primorju, potrebno vsakdanje čtivo. Glede strankarske pripadnosti izjavlja »Hrvatski List«: »Danas nema stanaka, a naša je politika: bojne poljane.«

—i— **Razpuščena italijanska društva v Istri.** Namestništvo je razpustilo naslednja društva: »Casino di società v Pazinu, »Circolo democratico« v Pazinu, »Società di lettura« v Pazinu, »Società escursionisti Montemaggiore« v Pazinu, »Circolo di cultura« v Rabcu, »Circolo di coltura« pri Sv. Nedelji, »Circolo di coltura« v Plominu, »Società di lettura« v Labinju, »Società di Casino« v Labinju, »Banda civica« v Labinju, »Club progresso« v Žminju, »Società ginnastica Parentina« v Poreču, »Club nautico Parentium« v Poreču, »Circolo di lettura« v Višnjaju, »Associazione italiana di beneficenza« v Poreču.

—i— **Istrska posojilnica v Pulju** se je provizorično preselila v Pazin. — Okna v Pulju morajo biti tako zastrta, da ne pade nobena luč iz razsvetljenih stanovanj. Patrolje imajo pravico iti v vsako stanovanje, od koder bi se videla kaka luč.

—i— **Koprski in piranski občinski zastop razpuščena.** Namestnik v Trstu in na Primorskem je razpustil koprski in piranski občinski zastop ter sporazumno z istrskim deželnim odborom poveril vodstvo občinskih poslov v obeh občinah političkim uradnikom. Za občinskega gerenta v Kopru je bil določen okrajni komisar Leon vitez Klodič-Sabladoski, za občinskega gerenta v Piranu pa okrajni komisar Pavel di Gaspero.

Koroške vesti.

—k— **»Mir«,** glasilo koroških Slovencev, se je preselil zopet v Celovec, kjer ga tiska Mohorjeva tiskarna. Zadnja leta so ga tiskali v ljubljanski »Katoliški tiskarni«.

—k— **V Beljaku** so zaprli dne 1. julija vse šole.

—k— **Samoumor zaradi prepovedanega igranja kart.** Nadučitelj v Šmarji pri Volšpergu, Matija Hönigmann, se je dne 19. junija na pokopališču v Vrnjivasi pri Celovcu ustrelil. Naznanjen je bil zavoljo prepovedanega igranja kart. To ga je tako vznemirilo, da je 18. junija pobegnil od doma v Celovec in izvršil nesrečni čin. Bil je oženjen in ima otroke.

Splošni vestnik.

Pomanjkanje drobiža prihaja občutno. Vzrok temu je, da ga nekateri ljudje namenoma zadržujejo, zaradi česar je javni promet hudo oviran. Neuki ljudje naj bi se poučili, da je zadržavanje drobiža popolnoma brez smisla. Po deželi naj sodeluje posebno učiteljstvo. V teh resnih časih pač niso umestne nepotrebne in brezsmiselne prometne ovire, in naj se upošteva tudi dejstvo, da državna oblast lahko izda naredbe, ki bi zadrževalcem drobiža ne bile prijetne.

»Lega Nazionale«, ki je sedaj oblastveno razpuščena, ima v Avstriji okolo 30.000 članov. Od teh članov odpade na

Trst okolo 12.000; na Istro 10.742; na Furlanijo z Gorico 3099. V Gorici je predlanskega leta 12 odstotkov prebivalstva dalo »Legi Nazionale« nad 12.000 kron, kar se nam zdi neverjetno. Tega leta so znašali dohodki »Lege« nad 600.000 K. Ako upoštevamo rapidno propadanje laškega kapitala v naših mestih in siromaštvo meščanov, ki se štejejo za Italijane, se mora res čuditi, kakor slišimo, da je na primer mesto Zader s peščico Lahov podarilo v enem letu 54.000 K ali pa ko je v popolnoma hrvaškem Šibeniku prirejena laška veselica prinesla 1500 K čistega dobička. Trst daje »Legi« letno do 30.000 kron. Danes ima »Legi« do 200 podružnic, večinoma v zahodni Istri in v goriškem okraju. Vsaka podružnica ima svojo knjižnico, preskrbljeno večinoma s knjigami, ki prihajajo v dar čez morje. Pri rokah imamo statistiko iz leta 1911. Tedaj je imela »Legi« 60 podružnic (grupe locali). Vseh zavodov, ljudskih šol in otroških vrtcev pa 41. V štirih krajih je imela skupaj ljudsko šolo in zabavišče, v 17 krajih ljudsko šolo, a v 12 krajih otroške vrtce, kjer se je namesto cesarske himne pela Garibaldijeva himna. — Objavitelj Dalmatinski« poroča: C. kr. notranje ministrstvo je razpustilo društvo »Legi Nazionale«, ker je razvijalo delovanje, nevarno državi in ni nič več odgovarjalo predpogojem svojega zakonitega obstoja. Zaradi tega je c. kr. namestništvo odredilo razpust vseh podružnic imenovanega društva.

Uredniška tajnost pred sodiščem. V neki sodnijski zadevi je razsodilo badensko sodišče v Kerzingenu, da je neki urednik opravičeno postopal, ker ni hotel izpovedati, kdo je listu dopisal neko poročilo. Deželno sodišče v Freiburgu se je pridružilo razsodbi prve instance in je odklonilo pritožbo.

»Slovensko Planinsko Društvo« naznanja, da koči na Kamniškem sedlu in na Veliki Planini letos ne bosta odprti. Odprta in skrbovana pa bo kočja v Kamniški Bistrici. Ključ do kočje na Veliki Planini se dobi pri Karlu Prelesniku v Stranjah; za kočjo na Kamniškem sedlu pa pri oskrbnici kočje v Kamniški Bistrici.

Znak časov. Te dni so slavili v Pisku na Češkem 60letni jubilej slavnega češkega pesnika Heyduka. Na tej slavnosti se je dal zastopati — po deželnem šolskem nadzorniku, vladnem svetniku Franu Bilem — tudi namestnik češki, grof Maks Coudenhove. Temu dejstvu pripisujejo češki listi velik simptomatičen pomen: »Narodni Politika« piše: »Novi upravitelj dežele je presenetil našo javnost na najljubeznivejši način. Zakaj dosedaj se še ni zgodilo, da bi bil kak namestnik v tem kraljestvu na podoben način izjavil svoje zanimanje za naše kulturno življenje. Vsak namestnik je sicer obiskoval češko narodno gledališče ali češke koncerte. Ali pri tem jim je bila bolj vabljiva zabava, nego pa narodno-kulturni moment. Kot čisto kulturno dejstvo se nam predstavlja šele omenjeni čin novega namestnika. S tem, da je češkemu pesniku, ki ga ves narod priznava in ljubi, izkazal redko čast, je obenem — kakor še nobeden njegovih prednikov — posvetil redko pozornost naši literaturi in je pozdravil našo kulturo sploh na skrajno vreden način, ki je istotako časten za pesnika, kakor za vso našo narodno literaturo.« — Nadalje pravi »Narodni Politika«, da je namestnik izkazal svoje osebno spoštovanje pred tem, kar spada k najvišjim imovnam človeškega duha. Ali v tem se kaže tudi državni duh. Zakaj kdor hoče upravljati deželo s takim kulturnim razvojem, kakršna je ravno Češka, je potrebno, ne le da pozna jezika obeh v deželi živčih narodov in njihju gospodarske, socialne in ljudske potrebe, marveč mora biti tudi v stiku z njihju kulturnim življenjem in ga spoznavati... Zato je udeležba namestnika na omenjenem jubileju znak, da pozna in ceni višino kulture češkega naroda. To je pokazal namestnik tudi z izbero svojega zastopnika. Poslal je tja prvovrstnega češkega literarnega historika, moža, ki ima velikih zaslug za razcvit češke kulture sploh, osebo torej, ki je bila posebno pozvana za tako nalogo.

Nov ženski poklic. Voja je premenila mnogo življenjskih razmer. Enim je pomagala do ogromnih bogastev, druge je pahnila v bedo, ustvarila je pa tudi popolnoma nove poklice. Tako je američanka gospodična Levis Chase prišla na srečno misel, se etablirati kot prepeljevalka žen in deklet. Pač nič slabega misliti! Gospodična le spremlja enkrat Angležinje, ki bivajo v Avstriji, na Angleško, drugič Avstrijanke, ki bivajo na Angleškem, v Avstrijo. Navadno se pelje pod njenim vodstvom po 30 do 40 oseb vseh

stanov: grofinje in kuharice, šivilje in igralke, starke in otroci.

Razgled.

— **Dr. Edmund Kolodziejczyk padel** »Nova Reforma« poroča, da je na bojišču ob Sanu padel rezervni poročnik 57. peh. polka dr. Edmund Kolodziejczyk, gimnazijski profesor krakovski, marljiv delavec na polju slovanškega narodopisa. V Krakovskem mesečniku »Swiat Slowianski« je objavil spis o bibliografiji poljskega slovanofilstva in je prvi opozoril na Poljake, naseljene na severnem Ogrskem.

— **Nadvojvoda Leopold Salvator** častni doktor tehničnih ved. Generalni artiljerijski nadzornik nadvojvoda Leopold Salvator je bil 1. t. m. v slavnostni dvorani dunajske tehnike slovesno promoviran za častnega doktorja tehničnih ved.

— **V Dalmaciji** so zaprli srednje, ponekod tudi ljudske šole.

— **Zaključenje šol v Zagrebu.** V Zagrebu so zaključili vse šole. Večina šol bo preurejena v bolnice; namesto dose-danjih 8000 postelj bo v bodoče v Zagrebu prostora za 11.000 ranjencev.

— **Analfabetstvo v Italiji.** Ljudsko štetje, ki se je vršilo v Italiji v letu 1911, je izkazalo 29.459.687 oseb, ki so prekoracile šesto leto svojega življenja. Od teh jih je izjavilo 18.322.320, da znajo pisati in čitati, dočim jih je 11.050.454 to vprašanje zanikalo, a ostali sploh niso dali nikakega odgovora. Če te številke preračunamo v odstotke, vidimo, da od 100 oseb nad 6 let ima le 63 elementarno izobrazbo, a še ta je pri večini skrčena na najožje meje. V resnici je med 63 »pismenih« ljudi tudi takih, ki niso dospeli preko poznavanja par črk. Pri tem pa treba uvaževati, da to povprečno število ne velja enakomerno za različne del. prebivalstva. To je razvidno iz sledečih odstotkov analfabetov v posameznih provincih: Piemont 11, Ligurija 17, Lombardija 13, Benetke 25, Emilia 22, Toskana 37, Mache 51, Umbria 49, Abruzzi 58, Campagna 54, Apulija 59, Basilicata 65, Kalabrija 70, Sicilija 58, Sardinija 58.

— **Vzgoja v Švici.** Celo v Švici, kjer je prebivalstvo vendar na visoki stopnji omike, se je izkazalo ob začetku sedanje vojne, da velika večina ljudi ne zna politiško misliti in da je v vseh politiških vprašanjih slabo poučeno. Ljudje niso bili poučeni ne o pogojih švicarske svobode in državne neodvisnosti, ne o temeljnih nevtalnosti, ne o dolžnostih, ki jim jih nalaga nevtalnost. Z ozirom na to je zdaj merodajna korporacija sklenila preskrbeti, da se bo v šoli izdatno gojil pouk o državljskih pravicah in dolžnostih, sploh da se bo skrbelo za izdatno politiško in zgodovinsko izobrazbo mladine in za temeljito učenje vseh treh, v Švici domačih jezikov, francoskega, nemškega in italijanskega, ker samo temeljito znanje domačih jezikov premaga narodnostna in plemenska nasprotja.

— **Izredne doklade učiteljem na Češkem** se bodo plačevale tudi v drugi polovici leta 1915., kakor je sklenila češka deželna upravna komisija. Sklep mora potrditi še cesar. Po izplačevanju doklad po 31. decembru 1915 more komisija šele sklepati, ko izjavi vlada, koliko namera va prispevati.

— **Husov spomenik v Pragi.** Društvo za napravo Husovega spomenika v Pragi naznanja širši javnosti, da je vse delo končano in se zdaj vrši razkrivanje bronastega dela.

— **Jugoslovanska akademija v Zagrebu.** Na mesto umrlega profesorja T. Smičiklase je izvoljen za predsednika jugoslovanske akademije profesor dr. Tomo Maretič.

— **Profesor Cvijić ni umrl.** Nedavno se je poročalo, (kar smo tudi mi zabeležili), da je umrl v Belgradu znani geograf profesor Cvijić. Zagrebški »Pokret« je dobil sedaj iz Pariza vest, da se nahaja profesor Cvijić živ in zdrav v francoski prestolici.

— **Za rektorja dunajske tehnike** je bil izvoljen profesor fizike dr. Gustav Jäger.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vse uredništvu našega lista namenjene stvari naj se do preklica pošiljajo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Ljubljani, »Učiteljska tiskarna«.

Tovariš Jos. Prijatelj, c. kr. učitelj v Gorici, in Rudolf Vizintin, nadučitelj v Renčah, pošiljata z italijanskega bojišča vsem prijateljem in tovarišem presrečne pozdrave.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korenc.
Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Domača knjižnica.

Prihodnji zvezki »Domače knjižnice« izidejo šele po vojni, ker je odšel založnik k vojakom. Denar se nikomur ne povrne, ker je poskrbljeno za vsak slučaj, da se delo nadaljuje.

Založnik: DR. LJ. KOSER.

Knjigoveznica
Anton Janežič
Ljubljana
Florijanska ulica 14
se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.
Pri večjih naročilih 10% popusta.

Agitirajte za svoje glasilo!
Pridobivajte mu novih naročnikov!

Prva gorenjska razpošiljalnica
IVAN SAVNIK
Kranj
172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejše in najtrpežnejše klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustriran cenik.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno uslohim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga z omejenim amstvom.

Promet do 30. junija 1915. K 72.948.15.

Uradne ure: Vsak četrtak od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7 zvečer.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogáčnik
mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terezije c. št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter je-dilnih sob v različnih :
: najnovjših slogih. : Zaloga otomanov, di-vanov, žimnic :
: in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.—

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta.
Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo.
Obstoječa 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivainik z marmornasto ploščo in ogledalom.
Zahtevajte najnovjši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740.000.000.—
Vlog „ 44.500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂ | 0 | 0

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

:: Za varčevanje ima vpeljana lične domače hranilnike. ::